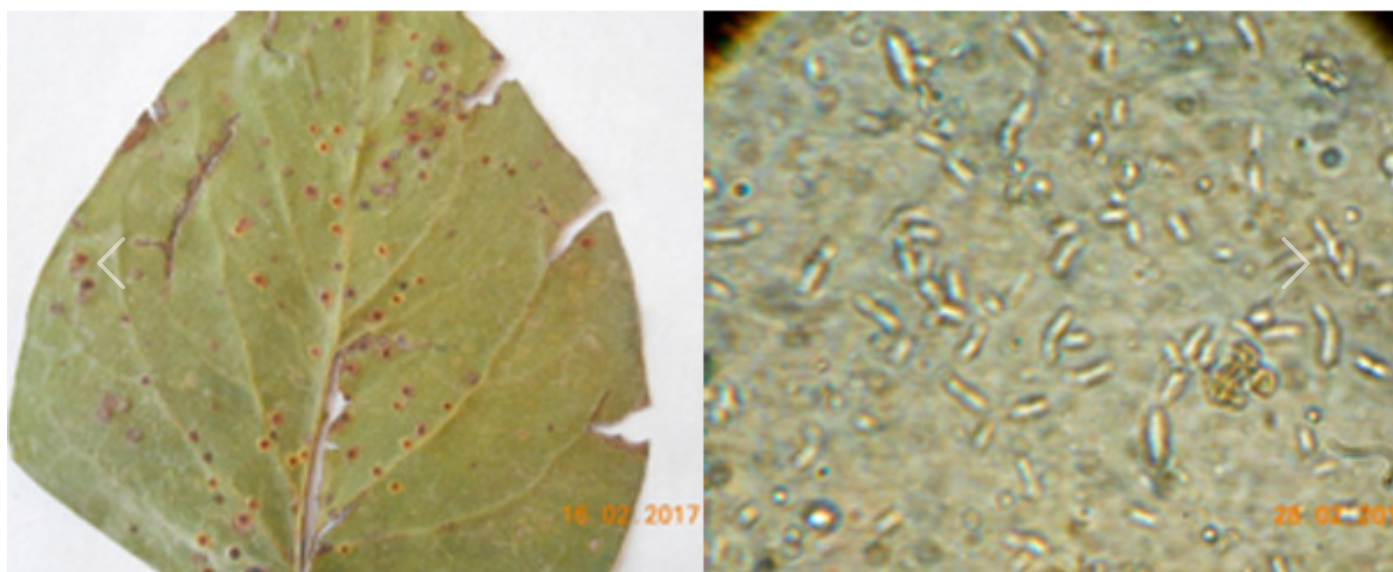

Bolesti jorgovana

Автор(и): проф.д.с.н. Марияна Накова, Аграрен университет Пловдив; проф. д-р Борис Наков, Аграрен университет Пловдив; гл. ас. д-р Катя Василева, ИЗК "Марица" - Пловдив

Дата: 04.05.2017 Брой: 5/2017

Posljednjih godina poljoprivrednici su zabrinuti zbog pojave i širenja bolesti, uglavnom na ukrasnim grmovima, nekom lisnatom povrću i začinskom bilju (za jela i konzerve). Provedeni monitoring pokazuje da su se pojavili uzročnici bolesti koji su još uvijek nepoznati u praksi i za koje su podaci u literaturi nedostatni. U razdoblju 2015.–2016. provedena su istraživanja na vegetaciji koja je bila teško pogođena bolestima.

Obični jorgovan (*Syringa vulgaris*)

Prašnasta pepelnica /*Microsphaera syringae*/ – novi patogen na jorgovanu. Bolest se lako uočava na biljkama. U početku se na gornjoj strani lisne plojke pojavljuje bijeli, a kasnije sivkasti, rastresiti micelijski prevlaka (sl. 1).

Обично se prvi simptomi razvijaju oko glavnih žila, a zatim se micelij brzo širi po lisnoj plojci. Naknadno, listovi posmede, a oni koji su teško pogođeni postaju nekrotični i otpadaju. Prašinasta pepelnica također parazitira na mladim izdancima i cvjetnim organima. Na miceliju gljive formiraju se kleistotecije patogena.

Smeđe lisne pjege /*Gloeosporium syringae*/ – novi patogen na jorgovanu.

Bolest se opsežnije proširila 2016. godine. Na gornjoj strani listova formiraju se zaobljene, svijetlosmeđe, blago udubljene pjege, s rubova obrubljene tamnijim, blago uzdignutim rubom (sl. 2). U nekrotičnim tkivima nalaze se acervuli gljive.

Sive lisne pjege /*Septoria syringae*/ – novi patogen na jorgovanu.

Na listovima se formiraju svijetlosmeđe pjege s tamnijim rubom i svijetlosivim središtem, prošarane crnim točkicama – piknidijama patogena.

Suzbijanje bolesti na jorgovanu trebalo bi biti prvenstveno preventivno:

Obolele izdanke treba izrezati i spaliti;

Nakon opadanja lišća, listove treba sakupiti i spaliti;

Nema registriranih fungicida za suzbijanje bolesti jorgovana. Za preventivno prskanje protiv prašinaste pepelnice mogu se koristiti proizvodi koji sadrže sumpor. Ako takvih nema na tržištu, može se pripremiti sumpor za pripravu suspenzije prema sljedećem receptu: za 10 L otopine pomiješati 200 g sumpora u prahu s 20 g praška za pranje ili tekućeg deterdženta za rublje (20–30 ml). Smjesa se dobro promiješa do konzistencije paste. Zatim se uz neprekidno miješanje dodaje voda do 10 L. Učinkovitost se povećava ako se doda 8–10 g kalijevog permanganata ili 50–60 ml čistog formalina.

Zimsko prskanje protiv prašinaste pepelnice također se može provesti samo s kalijevim permanganatom – 30–40 g, uz dodatak 10–20 g sode bikarbone.

U slučajevima miješane infekcije lisnih pjega i prašinaste pepelnice, prije i nakon cvatnje, može se provesti prskanje s Topsinom M – 0,1% ili bordojskom tekućinom 1%, u kombinaciji s čistim formalinom – 0,5%.